REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, më 27 qershor 2019
Nr. ref.: 1387/19

AKTGJYKIM

në

rastin nr. KO43/19

Parashtrues

Albulena Haxhiu, Driton Selmanaj dhe tridhjetë deputetë të tjerë të Kuvendit të Republikës së Kosovës

Vlerësim i kushtetutshmërisë së Ligjit nr. 06/L-145 për Detyrat, Përgjegjësitë dhe Kompetencat e Delegacionit Shtetëror të Republikës së Kosovës në Procesin e Dialogut me Serbinë

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Arta Rama-Hajrizi, kryetare
Bajram Ljatifi, zëvendëskryetar
Bekim Sejdiu, gjyqtar
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, gjyqtare
Gresa Caka-Nimani, gjyqtare
Safet Hoxha, gjyqtar
Radomir Laban, gjyqtar
Remzije Istrefi-Peci, gjyqtare dhe
Nexhmi Rexhepi, gjyqtar

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa u parashtrua nga Avdullah Hoti, Glauk Konjufca, Vjosa Osmani-Sadriu, Albulena Haxhiu, Ismet Beqiri, Saranda Bogujevci, Lumir Abdixhiku, Arbërie Nagavci, Armend Zemaj, Arbër Rexhaj, Doruntina Maloku, Ali Lajçi, Arben Gashi, Drita Millaku, Hykmete Bajrami, Xhelal Sveçla, Lutfi Zharku, Ismajl Kurteshi, Besa Gaxheri, Fitore Pacolli, Arban Abrashi, Shemsi Syla, Lirije Kajtazi, Valon Ramadani, Kujtim Shala, Salih Zyba, Haxhi Avdyli, Liburn Aliu, Mirjeta Kalludra, Albin Kurti, Driton Selmanaj dhe Anton Quni (në tekstin e mëtejmë: parashtruesit e kërkesës), që të gjithë deputetë të Kuvendit të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejmë: Kuvendi).

2. Parashtruesit e kërkesës kanë autorizuar deputetët e Kuvendit, Albulena Haxhiu dhe Driton Selmanaj, që t'i përfaqësojë ata në procedurat para Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejmë: Gjykata).

Ligji i kontestuar

3. Parashtruesit e kërkesës kontestojnë në mënyrë specifike nenet 1, 2, 4, 10 (paragrafi 4 nën-paragrafët 1 dhe 2) dhe 11 (paragrafi 3) të Ligjit nr. 06/L-145 për Detyrat, Përgjegjësitë dhe Kompetencat e Delegacionit Shtetëror të Republikës së Kosovës në Procesin e Dialogut me Republikën e Serbisë (në tekstin e mëtejmë: Ligji i kontestuar), të miratuar nga Kuvendi më 7 mars 2019.

4. Parashtruesit e kërkesës, shpjegojnë se nenet e lartcekura nuk janë në pajtueshmëri me Kushtetutën, dhe për shkak të papajtueshmërisë së këtyre neneve me Kushtetutën, Ligji i kontestuar në tërësi, nuk është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

Objekti i çështjes

5. Objekt i çështjes është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Ligjit të kontestuar, i cili pretendohet se në tërësi, nuk është në pajtueshmëri me nenin 2 [Sovraniteti], nenin 4 [Forma e Qeverisjes dhe Ndarja e Pushtetit], nenin 7 [Vlerat], neni 18 [Ratifikimi i Marrëveshjeve Ndërkombëtare], nenin 20 [Bartja e Sovranitetit], neni 65 [Kompetencat e Kuvendit], nenin 93 [Kompetencat e Qeverisë], dhe nenin 94 [Kompetencat e Kryeministrit] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejmë: Kushtetuta).

6. Parashtruesit e kërkesës, gjithashtu, kërkojnë vënien e masës së përkohshme, me arsyetimin që *"Zbatimi i Ligjit të kontestuar do të krijonte precedent të rrezikshëm në raport me parimin e ndarjes së pushteteve, sepse do të lejonte një trup antikushtetues të ndërhyjë në kompetencat e Kuvendit dhe të Qeverisë [...]"*.

7. Parashtruesit e kërkesës, gjithashtu, kanë kërkuar mbajtjen e seancës dëgjimore.

Baza juridike

8. Kërkesa bazohet në paragrafin 5, të nenit 113 [Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës, dhe në nenet 42 [Saktësimi i kërkesës] dhe 43

[Afatet] të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, nr. 03/L-121 (në tekstin e mëtejmë: Ligji) si dhe në rregullat 56 [Kërkesa për masë të përkohshme] dhe 74 [Kërkesa në pajtim me nenin 113.5 të Kushtetutës dhe me nenet 42 dhe 43 të Ligjit] të Rregullores së punës së Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejmë: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatë

9. Më 15 mars 2019, parashtruesit e kërkesës parashtruan në Gjykatë kërkesën me dokumentet e bashkëlidhura.

10. Më 15 mars 2019, Kryetarja e Gjykatës caktoi gjyqtaren Selvete Gërxhaliu-Krasniqi gjyqtare raportuese dhe Kolegjin shqyrtues: të përbërë nga gjyqtarët: Bekim Sejdiu (kryesues), Remzije Istrefi-Peci dhe Nexhmi Rexhepi (anëtar).

11. Më 18 mars 2019, Gjykata njoftoi parashtruesit e kërkesës për regjistrimin e kërkesës.

12. Më 18 mars 2019, Gjykata njoftoi Presidentin e Republikës së Kosovës, për regjistrimin e kërkesës duke i përkujtuar se, në pajtueshmëri me paragrafin 2, të nenit 43 [Afatet] të Ligjit, Ligji i kontestuar nuk mund të dekretohet, të hyjë në fuqi, apo të prodhojë efekte ligjore, përderisa Gjykata përfundimisht të vendosë lidhur me çështjen e ngritur para saj. Gjykata gjithashtu kërkoi nga Presidenti që t'ia paraqet Gjykatës komentet e tij, nëse ka, deri më datën 1 prill 2019.

13. Më 18 mars 2019, Gjykata njoftoi Kryetarin e Kuvendit të Republikës së Kosovës për regjistrimin e kërkesës dhe kërkoi nga Kryetari i Kuvendit të Republikës Kosovës, që t'ia ofrojë një kopje të këtij njoftimi secilit deputet të Kuvendit, ashtu që atyre t'u mundësohet t'ia paraqesin Gjykatës komentet e tyre, nëse kanë, për kërkesën e lartpërmendur deri më datën 1 prill 2019.

14. Më 18 mars 2019, Gjykata njoftoi Kryeministrin e Republikës së Kosovës për regjistrimin e kërkesës, dhe kërkoi nga ai që t'ia paraqet Gjykatës komentet e tij, nëse ka, deri më datën 1 prill 2019.

15. Më 18 mars 2019, Gjykata njoftoi Sekretariatin e Kuvendit të Republikës së Kosovës, duke kërkuar nga ai që jo më vonë se me datën 1 prill 2019, të dorëzonte në Gjykatë të gjithë dokumentacionin relevant lidhur me kërkesën.

16. Më 27 mars 2019, Sekretariati i Kuvendit dorëzoi në Gjykatë dokumentet si në vijim:

    a) Procesverbalin e Komisionit funksional për Punë të Jashtme, Diasporë dhe Investime Strategjike, shqyrtimi në parim i Ligjit të kontestuar;
    b) Raportin e Komisionit funksional për Punë të Jashtme, Diasporë dhe Investime Strategjike, shqyrtimi në parim i Ligjit të kontestuar;
    c) Ftesën dhe rendin e ditës për Seancën plenare të Kuvendit të Republikës se Kosovës, shqyrtimi i parë i Ligjit të kontestuar;
    d) Transkriptin e Seancës Plenare, shqyrtimi i parë i Ligjit të kontestuar, të 2 dhe 3 shkurtit 2019;

e) Procesverbali i Seancës Plenare, shqyrtimi i parë i Ligjit të kontestuar, të 2 dhe 3 shkurtit 2019;
f) Vendimi i Kuvendit për miratimin në parim të Ligjit të kontestuar, i 12 shkurtit 2019;
g) Kërkesën e Kryeministrit të Republikës së Kosovës, z. Ramush Haradinaj, për mbajtjen e Seancës së jashtëzakonshme plenare të Kuvendit të Republikës së Kosovës më 7 mars 2019, ora 10:00, shqyrtimi i dytë i Ligjit të kontestuar;
h) Ftesën dhe rendin e ditës për Seancën e jashtëzakonshme plenare të Kuvendit të Republikës se Kosovës, shqyrtimi i dytë i Ligjit të kontestuar i 7 marsit 2019;
i) Procesverbali i Komisionit funksional për Punë të Jashtme, Diasporë dhe Investime Strategjike, shqyrtimi i Ligjit të kontestuar, i 6 marsit 2019;
j) Raportin me amendamente të Komisionit funksional për Punë të Jashtme, Diasporë dhe Investime Strategjike, proceduar për shqyrtim në komisionet e përhershme, më 6 mars 2019;
k) Procesverbalin e Komisionit funksional për Integrime Evropiane, shqyrtimi i Ligjit të kontestuar, i 6 marsit 2019;
l) Raportin e Komisionit për Integrime Evropiane, i 6 marsit 2019;
m) Procesverbali i Komisionit për Legjislacion, Mandate, Imunitete, Rregulloren e Kuvendit dhe mbikëqyrjen e Agjencisë kundër Korrupsionit, shqyrtimi i Ligjit të kontestuar, i 6 marsit 2019;
n) Raportin e Komisionit për Legjislacion, Mandate, Imunitete, Rregulloren e Kuvendit dhe mbikëqyrjen e Agjencisë kundër Korrupsionit, i 6 marsit 2019;
o) Procesverbalin e Komisionit për Buxhet dhe Financa, shqyrtimi i Ligjit të kontestuar, i 6 marsit 2019;
p) Raportin e Komisionit për Buxhet dhe Financa, i 6 marsit 2019;
q) Procesverbalin e Komisionit për të Drejtat dhe Interesat e Komuniteteve dhe Kthim, shqyrtimi i Ligjit të kontestuar, i 6 marsit 2019;
r) Raportin e Komisionit për të Drejtat dhe Interesat e Komuniteteve dhe Kthim, i 7 marsit 2019;
s) Procesverbalin e Komisionit funksional për Punë të Jashtme, Diasporë dhe Investime Strategjike, shqyrtimi i raportit final i Ligjit të kontestuar, i 6 marsit 2019;
t) Raportin final me amendamente i Komisionit funksional për Punë të Jashtme, Diasporë dhe Investime Strategjike, i proceduar për shqyrtim në seancë plenare, i 7 marsit 2019;
u) Transkriptin e Seancës së jashtëzakonshme plenare të Kuvendit, shqyrtimi i dytë i Ligjit të kontestuar, i 7 marsit 2019;
v) Vendimi i Kuvendit për miratimin e Ligjit të kontestuar, i 7 marsit 2019;
w) Ligjin e kontestuar, Ligji nr. 06/L-145 për Detyrat, Përgjegjësitë dhe Kompetencat e Delegacionit Shtetëror të Republikës së Kosovës në Procesin e Dialogut me Serbinë.

17. Në afatin e dhënë nga Gjykata, Presidenti, Kryetari i Kuvendit, Kryeministri dhe deputetët nuk dorëzuan komente pranë Gjykatës.

18. Më 13 qershor 2019, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e gjyqtares raportuese dhe njëzëri i rekomandoi Gjykatës pranueshmërinë e kërkesës.

19. Më 13 qershor 2019, Gjykata votoi për pranueshmërinë e kërkesës, dhe njëzëri vendosi se Ligji i kontestuar, në tërësi, nuk është në pajtueshmëri me Kushtetutën.

Përmbledhja e fakteve

20. Më 24 dhjetor 2018, Qeveria e Republikës së Kosovës, përmes Vendimit nr. 02/81, miratoi Ligjin (projektligjin) e kontestuar, duke e dërguar në Kuvend, me qëllim që i njëjti të shqyrtohet dhe miratohet sipas procedurës së përcaktuar.

21. Më 30 janar 2019, Komisioni Funksional për Punë të Jashtme, Diasporë dhe Investime Strategjike i Kuvendit shqyrtoi, dhe e miratoi në parim Ligjin e kontestuar, me 6 (gjashtë) vota për dhe 3 (tri) vota kundër. Po të njëjtën ditë, Komisioni Funksional për Punë të Jashtme, Diasporë dhe Investime Strategjike konstatoi që Ligji i kontestuar, i plotëson kushtet që t'i procedohet Kuvendit për shqyrtim dhe miratim.

22. Më 2 shkurt 2019, Kuvendi në seancën e mbajtur, miratoi Ligjin e kontestuar në parim në lexim të parë, ku të pranishëm ishin 61 (gjashtëdhjetë e një) deputetë dhe 61 (gjashtëdhjetë e një) deputetë votuan për, nuk pati votë kundër dhe as abstenime.

23. Më 2 shkurt 2019, Kuvendi përmes Vendimit nr. 06-V-315 pas miratimit në parim në lexim të parë të Ligjit të kontestuar, i ngarkoi dhe i obligoi që të paraqesin raporte me rekomandime për shqyrtim të Ligjit të kontestuar, Komisionet si në vijim:

    1. Komisionin për Punë të Jashtme, Diasporë dhe Investime Strategjike;
    2. Komisionin për Legjislacion, Mandate, Imunitete, Rregulloren e Kuvendit dhe Mbikëqyrjen e Agjencisë kundër Korrupsionit;
    3. Komisioni për Buxhet dhe Financa;
    4. Komisioni për të Drejtat dhe interesat e Komuniteteve dhe Kthim; dhe
    5. Komisioni për Integrime Evropiane.

24. Më 6 mars 2019, Kryeministri i Republikës së Kosovës, përmes shkresës me nr. 2345/2019, kërkoi nga Kryetari i Kuvendit mbajtjen e seancës së jashtëzakonshme për shqyrtimin e dytë të Ligjit të kontestuar.

25. Më 6 mars 2019, Komisioni Funksional për Punë të Jashtme, Diasporë dhe Investime Strategjike, në mbledhjen e mbajtur, i shqyrtoi dhe miratoi dy amendamentet e propozuara në Ligjin e kontestuar.

26. Më 6 mars 2019, Komisionin për Legjislacion, Mandate, Imunitete, Rregulloren e Kuvendit dhe Mbikëqyrjen e Agjencisë kundër Korrupsionit, e shqyrtoi Ligjin e kontestuar, me amendamentet e propozuara dhe vlerësoi se Ligji i kontestuar dhe amendamentet e propozuara janë në pajtim me Kushtetutën dhe mund të procedohen në Kuvend.

27. Më 6 mars 2019, Komisioni për Integrime Evropiane, në mbledhjen e mbajtur, shqyrtoi Ligjin e kontestuar dhe rekomandimet e Komisionit Funksional për Punë të Jashtme, Diasporë dhe Investime Strategjike dhe vlerësoi që

"Projektligjit nr. 06/L-145 për Detyrat, Përgjegjësitë dhe Kompetencat e Delegacionit Shtetëror të Republikës së Kosovës në Procesin e Dialogut me Republikën e Serbisë, me amendamentet e Komisionit Funksional, nuk janë në kundërshtim me legjislacionin e BE-së, prandaj mund të rekomandohet për miratim në Kuvend."

28. Më 6 mars 2019, Komisioni për Buxhet dhe Financa, shqyrtoi Ligjin e kontestuar, me amendamentet e propozuara dhe vlerësoi se Ligji i kontestuar dhe amendamentet e propozuara nuk kanë implikime buxhetore shtesë.

29. Më 7 mars 2019, Komisioni për të Drejtat dhe Interesat e Komuniteteve, shqyrtoi Ligjin e kontestuar, me amendamentet e propozuara dhe vlerësoi se të njëjtat nuk cenojnë dhe nuk prekin të drejtat dhe interesat e komuniteteve dhe rekomandoi që Ligji i kontestuar të procedohet në Kuvend.

30. Më 7 mars 2019, Komisioni Funksional për Punë të Jashtme, Diasporë dhe Investime Strategjike, në mbledhjen e mbajtur, miratoi raportin me rekomandime nga Komisionet e lartcekura për Ligjin e kontestuar. Po të njëjtën ditë, Komisioni Funksional për Punë të Jashtme, Diasporë dhe Investime Strategjike, e përcolli raportin me rekomandime te deputetët e Kuvendit.

31. Më 7 mars 2019, Kuvendi në seancën e mbajtur, miratoi Ligjin e kontestuar në lexim të dytë, ku votuan gjithsej 61 (gjashtëdhjetë e një) deputetë nga të cilët 58 (pesëdhjetë e tetë) deputetë votuan për, ndërsa 3 (tre) deputetë abstenuan.

32. Rrjedhimisht, më 7 mars 2019, Kuvendi përmes Vendimit nr. 06-V-336, miratoi Ligjin e kontestuar dhe vendosi që Ligji i kontestuar t'i dërgohet Presidentit të Republikës së Kosovës për dekretim dhe shpallje.

Pretendimet e parashtruesve të kërkesës

33. Gjykata rikujton pretendimet e parashtruesve të kërkesës se Ligji i kontestuar, në tërësi, nuk është në pajtueshmëri me nenin 2 [Sovraniteti], nenin 4 [Forma e Qeverisjes dhe Ndarja e Pushtetit], nenin 7 [Vlerat], nenin 18 [Ratifikimi i Marrëveshjeve Ndërkombëtare], nenin 20 [Bartja e sovranitetit], nenin 65 [Kompetencat e Kuvendit], nenin 93 [Kompetencat e Qeverisë], nenin 94 [Kompetencat e Kryeministrit] të Kushtetutës.

34. Parashtruesit e kërkesës pretendojnë se *"Projektligji përmban një numër shkeljesh kushtetuese bazuar në pikat si në vazhdim:*

    1. *Përcaktimi dhe ndryshimi i hierarkisë institucionale kushtetuese dhe vendimmarrëse në dialogun me Serbinë;*
    2. *Kompetencat ligjore të Delegacionit shtetërorë ndërhyjnë drejtpërdrejtë në kompetencat kushtetuese të pushtetit ekzekutiv dhe atij legjislativ;*
    3. *Projektligji për Detyrat, Përgjegjësitë Dhe Kompetencat e Delegacionit Shtetëror të Republikës së Kosovës në Procesin e Dialogut me Republikën e Serbisë i është dhënë karakter lex specialis me qëllim që dispozitat e këtij Projektligji të mbivendosin në rast kolizioni me ligje të tjera."*

(i) Argumentet e parashtruesve të kërkesës sa i përket *"përcaktimit dhe ndryshimit të hierarkisë institucionale kushtetuese dhe vendimmarrëse në dialogun me Serbinë"*

35. Parashtruesit e kërkesës pretendojnë se një numër i dispozitave të Ligjit të kontestuar, *"cenojnë rëndë hierarkinë institucionale të paraparë me Kushtetutën e Republikës së Kosovës, dhe në veçanti, kompetencat e parapara qartë për këto institucione."*

36. Parashtruesit e kërkesës duke iu referuar nenit 1 [Fushëveprimi i ligjit], nenit 2 [Synimi dhe qëllimi], nenit 4 [Procedura për ngritjen e Delegacionit Shtetërorë], nenit 10.4 [Kompetencat e Delegacionit Shtetëror] dhe paragrafit 3, të nenit 11 [Raporti i Delegacionit Shtetëror me Institucionet Kushtetuese] të Ligjit të kontestuar pretendojnë se *"[...] ushtrimi i sovranitetit popullor, është autorizim eksplicit për përfaqësuesit e popullit, që një sistem parlamentar sikurse ky i Republikës së Kosovës, materializohet në institucionin e Kuvendit të Kosovës. Projektligji siç mund të konstatohet përmes një leximi të kujdesshëm të qëllimit të tij, ka për qëllim që mandatin e Kuvendit si ushtrues (përfaqësues) i sovranitetit popullor ta tjetërsojë duke ia bartur atë delegacionit Shtetëror, dhe, në të njëjtën kohë, t'i hapë rrugë të ashtuquajturave 'institucione tjera kushtetuese' që të ndërhyjnë edhe më tutje në eksluzivitetin e Kuvendit për ta formësuar vullnetin politik në raport me atë çfarë mund dhe nuk mund të negociohet në Dialogun me Serbinë".*

37. Parashtruesit e kërkesës më tutje pretendojnë se *"Kushtetuta, pra ka qartësuar hierarkinë institucionale, duke paraparë Kuvendin si pushtetin më të lartë përfaqësues e legjislativ, i cili, ndër të tjera, përcakton orientimet e politikës së jashtme (nëpërmjet ligjeve që miraton) dhe mbikëqyrë atë politikë nëpërmjet instrumenteve të kontrollit mbikëqyrës parlamentar mbi ekzekutivin, pra Qeverinë, e cila ndërton dhe zbaton politikën e jashtme. Të autorizosh 'Delegacionin', si një trup jokushtetues, që të negociojë dhe të arrijë Marrëveshje me Serbinë, e cila, sipas deklaratave publike mund të prekë edhe çështje të sovranitetit, integritetit territorial, paqes e çështje të tjera politike, jashtë përcaktimit të asaj çfarë duhet të konsiderohet të jetë formësim i vullnetit politik të sovranit që është prerogativë esenciale kushtetutbërëse e Kuvendit, është në kundërshtim të hapur me nenin 65 të Kushtetutës."*

38. Parashtruesit e kërkesës pohojnë se *"Duke vendosur Delegacionin shtetëror mbi Kuvendin dhe Qeverinë, ky projektligj cenon balancin dhe kontrollin e pushteteve dhe i jep këtij trupi jokushtetues të drejtën që të kontrollojë veprimet e Qeverisë e Kuvendit në raport me shtetet e tjera si dhe të përfaqësojë mënyrën e përfaqësimin në kundërshtim me Kushtetutën."*

39. Parashtruesit e kërkesës theksojnë se *"Kushtetuta e Kosovës, lejon bartjen e kompetencave shtetërore tek organizatat ndërkombëtare vetëm në përputhje me nenin 20, atëherë kur kjo bëhet nëpërmjet ratifikimit të marrëveshjeve ndërkombëtare me 2/3 e votave të të gjithë deputetëve. Pra, asnjë dispozitë kushtetuese nuk lejon bartjen e kompetencave te trupa të ri të krijuar me një shumicë të thjeshtë në Kuvend."*

(ii) Argumentet e parashtruesve të kërkesës sa i përket pretendimit lidhur me *"Kompetencat ligjore të Delegacionit shtetëror ndërhyjnë drejtpërdrejtë në kompetencat kushtetuese të pushtetit ekzekutiv dhe atij legjislativ"*

40. Parashtruesit e kërkesës pohojnë se *"Neni 93 par. 1 i Kushtetutës përcakton si kompetencë të parë të pushtetit ekzekutiv (qeverisë) propozimin dhe zbatimin e politikës së brendshme dhe të jashtme". Qeveria e Republikës së Kosovës ka kompetencë të parë për nga rëndësia dhe ekskluzive për nga natyra, propozimin dhe zbatimin e politikës së brendshme dhe të jashtme. [...] Konkretizimin e nenit 93, par 1 të Kushtetutës së Kosovës e përcakton nenin 4 i Ligjit nr. 04/L-052, i cili thekson se të drejtën e nismës për lidhjen e marrëveshjeve ndërkombëtare e kanë organet shtetërore të Republikës së Kosovës në përputhje me Kushtetutën [...]."*

41. Parashtruesit e kërkesës më tutje pohojnë se *"Meqenëse, neni 94, par 1 përcakton se qeveria përfaqësohet dhe udhëhiqet nga Kryeministri i Kosovës, dialogu me Serbinë duhet të drejtohet nga përfaqësuesi dhe udhëheqësi i Qeverisë së Republikës së Kosovës". Në këtë kuptim, Kuvendi i Kosovës me miratimin e këtij Projektligj i ka dhënë delegacionit shtetëror kompetenca për të drejtuar dhe përfaqësuar shtetin në dialog (negociata) me Serbinë, duke cenuar rëndë nenin 4, par 1 dhe 4 lidhur me nenin 7, si dhe nenin 93, par 1 lidhur me nenin 94, par.1 të Kushtetutës së Kosovës."*

(iii) Argumentet e parashtruesve të kërkesës sa i përket pretendimit që Ligjit të kontestuar *"i është dhënë karakter lex specialis me qëllim që dispozitat e këtij Projektligji të mbivendosen në rast kolizioni me ligje të tjera"*

42. Parashtruesit e kërkesës pretendojnë se *"paragrafi 5 i nenit 18, i cili përcakton parimet dhe procedurat për ratifikimin dhe kontestimin e marrëveshjeve ndërkombëtare rregullohen me ligj. Në kuptimin ekstenziv të nenit 18 dhe konkretisht në kuptim të neni 18, par.5 buron Ligji nr. nr. 04/L-052 për marrëveshjet Ndërkombëtare. [...] Qëllimi i Ligjit për marrëveshje ndërkombëtare dhe shumica e shprehjeve të këtij ligji, nga neni 18 i Kushtetutës e bën ligjin tërësisht burimor të dalur nga fryma e nenit 18 të Kushtetutës dhe njëkohësisht e bën ligj të përgjithshëm i cili nuk mundet në asnjë mënyrë të dërgohet me ligj special siç parashihet në nenin 1, par 2 të projektligjit që është objekt kontesti [...]."*

43. Parashtruesit e kërkesës i referohen Aktgjykimit KO97/12, të 12 prillit 2012, të Gjykatës, të parashtruar nga Avokati i Popullit, ku ishte kontestuar Ligji për Bankat, Institucionet Mikrofinanciare dhe Institucionet Financiare Jobankare, nr. 04/L-093. Parashtruesit e kërkesës theksojnë paragrafin 128 të theksohet *"Gjykata është e vetëdijshme për ekzistencën e parimit lex specialis, që nënkupton që ligji special ka përparësi ndaj ligjit të përgjithshëm dhe, në këtë drejtim, një ligj i ri nuk mund t'i anulojë dispozitat e një ligji ekzistues pa ndryshuar dispozitat relevante, të cilat përbëjnë parimet e përgjithshme sepse kjo do të vinte në rrezik parimin e sigurisë juridike dhe sundimin e ligjit."*

Sa i përket kërkesës për masë të përkohshme

44. Parashtruesit e kërkesës gjithashtu kërkojnë vendosjen e masës së përkohshme duke potencuar tri arsye: *"në mënyrë që të parandalohet zbatimi i Projektligjit për Detyrat, Përgjegjësitë dhe Kompetencat e Delegacionit Shtetëror, nëpërmjet të cilit tentohet të barten dhe transferohen kompetenca të padelegueshme kushtetuese; së dyti, për shkak se nëpërmjet masës së përkohshme do të parandihej zbatimi i këtij projektligji i cili shkelë parimin e ndarjes së pushteteve dhe privon Kuvendin dhe Qeverinë e Kosovës nga ushtrimi i të drejtave të veta kushtetuese; së treti, për shkak se nëpërmjet këtij Projektligji cenohet rendi kushtetues dhe hierarkia institucionale e Republikës së Kosovës; si dhe së fundi, sepse ky delegacion, nëpërmjet vendimeve që do të merrte dhe marrëveshjeve që do të arrinte me Republikën e Serbisë, do të mund të krijonte pasoja të pariparueshme nëpërmjet obligimeve ndërkombëtare për Kosovën."*

Zgjidhja e kërkuar

45. Në fund, parashtruesit e kërkesës kërkojnë nga Gjykata:

I. Të shpallë të pranueshme këtë kërkesë;
II. Të vendosë menjëherë masën e përkohshme mbi Projektligjin;
III. Të shpallë Projektligjin për Detyrat, Përgjegjësitë dhe Kompetencat e Delegacionit Shtetëror të Republikës s ë Kosovës në procesin e dialogut me Republikën e Serbisë, në kundërshtim me Kushtetutën e Republikës së Kosovës;
[...].

Dispozitat relevante juridike

KUSHTETUTA E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

Nenit 2
[Sovraniteti]

"1.Sovraniteti i Republikës së Kosovës buron nga populli, i takon popullit dhe ushtrohet, në pajtim me Kushtetutën, nëpërmjet përfaqësuesve të zgjedhur, me referendum, si dhe në forma të tjera, në pajtim me dispozitat e kësaj Kushtetute".

Neni 4
[Forma e Qeverisjes dhe Ndarja e Pushtetit]

1. Kosova është Republikë demokratike e bazuar në parimin e ndarjes së pushteteve dhe kontrollit e balancimit në mes tyre, sikurse është përcaktuar me këtë Kushtetutë.
2. Kuvendi i Republikës së Kosovës ushtron pushtetin legjislativ.
3. Presidenti i Republikës së Kosovës përfaqëson unitetin e popullit. Presidenti i Republikës së Kosovës është përfaqësues legjitim i vendit

brenda dhe jashtë dhe garantues i funksionimit demokratik të institucioneve të Republikës së Kosovës, në pajtim me këtë Kushtetutë
4. Qeveria e Republikës së Kosovës është përgjegjëse për zbatimin e ligjeve e politikave shtetërore dhe i nënshtrohet kontrollit parlamentar.

Neni 7
[Vlerat]

1. Rendi kushtetues i Republikës së Kosovës bazohet në parimet e lirisë, paqes, demokracisë, barazisë, respektimit të të drejtave dhe lirive të njeriut dhe sundimit të ligjit, mosdiskriminimit, të drejtës së pronës, mbrojtjes e mjedisit, drejtësisë sociale, pluralizmit, ndarjes së pushtetit shtetëror dhe ekonomisë së tregut.

Neni 18
[Ratifikimi i Marrëveshjeve Ndërkombëtare]

1. Kuvendi i Republikës së Kosovës me votat e dy të tretave (2/3) e të gjithë deputetëve ratifikon marrëveshjet ndërkombëtare për këto çështje:
(1) territorin, paqen, aleancat, çështjet politike dhe ushtarake;
(2) të drejtat dhe liritë themelore;
(3) anëtarësimin e Republikës së Kosovës në organizata ndërkombëtare;
(4) marrjen përsipër të detyrimeve financiare nga ana e Republikës së Kosovës.
2.Marrëveshjet ndërkombëtare me përjashtim të atyre në pikën 1, ratifikohen pas nënshkrimit nga Presidenti i Republikës së Kosovës.
3. Presidenti i Republikës së Kosovës ose Kryeministri njoftojnë Kuvendin sa herë që të nënshkruhet një marrëveshje ndërkombëtare.
4. Amendamentimi ose tërheqja nga marrëveshjet ndërkombëtare do të kenë të njëjtën procedurë të vendimmarrjes sikur ajo e ratifikimit të marrëveshjeve ndërkombëtare.
5. Parimet dhe procedurat për ratifikimin dhe kontestimin e marrëveshjeve ndërkombëtare rregullohen me ligj.

Neni 20
[Bartja e Sovranitetit]

1.Republika e Kosovës, në bazë të marrëveshjeve të ratifikuara ndërkombëtare, për çështje të caktuara mund të kalojë kompetenca shtetërore organizatave ndërkombëtare.
2.Nëse një marrëveshje anëtarësimi e ratifikuar nga Republika e Kosovës për pjesëmarrje në një organizatë ndërkombëtare në mënyrë eksplicite kërkon zbatim të drejtpërdrejtë të normave të kësaj organizate, ligji me të cilin ratifikohet marrëveshja e anëtarësisë miratohet me votat e dy të tretave (2/3) të të gjithë deputetëve të Kuvendit dhe ato norma kanë epërsi ndaj ligjeve të Republikës së Kosovës.

[...]

Neni 65
[Kompetencat e Kuvendit]

Kuvendi i Republikës së Kosovës:
(1) miraton ligje, rezoluta dhe akte të tjera të përgjithshme;

[...]

(12) mbikëqyr politikën e jashtme dhe të sigurisë;

Neni 93
[Kompetencat e Qeverisë]

Qeveria ka këto kompetenca:

(1) propozon dhe zbaton politikën e brendshme dhe të jashtme të vendit;
[...]

Neni 94
[Kompetencat e Kryeministrit]

Kryeministri ka këto kompetenca:

(1) përfaqëson dhe udhëheq Qeverinë;
[...]
(9) këshillohet me Presidentin për zbatimin e politikës së jashtme të vendit;

Dispozitat përkatëse të Ligjit të kontestuar

Neni 1
Fushëveprimi i ligjit

1.Ky ligj përcakton hierarkinë institucionale dhe procedurën vendimmarrëse në procesin e dialogut me Republikën e Serbisë (në tekstin e mëtejmë: dialogu).Po ashtu, rregullon funksionimin e delegacionit shtetëror të Republikës së Kosovës për dialogun me Serbinë (në tekstin e mëtejmë: delegacioni shtetëror), duke përcaktuar strukturën organizative, veprimtarinë, kompetencat dhe përgjegjësitë e delegacionit shtetëror. Mes të tjerash, ligji definon qartë edhe ndërlidhjen që delegacioni shtetëror mban me institucionet tjera kushtetuese të Republikës së Kosovës.
2. Ky ligj e ka statusin e Lex Specialis. Në rast të kolizionit të ndonjë dispozite tjetër ligjore me këtë ligj do të mbizotërojnë nenet e këtij ligji.

Neni 2
Synimi dhe qëllimi

Në pajtim me këtë ligj, Delegacioni Shtetëror i Republikës së Kosovës për Dialogun me Republikën e Serbisë autorizohet nga Kuvendi i Republikës së Kosovës për negociim dhe arritje të marrëveshjeve gjatë procesit të Dialogut, në konsultim me Institucionet Kushtetuese të Republikës së Kosovës.

Neni 4
Procedura për ngritjen e Delegacionit Shtetëror

Delegacionit Shtetëror për dialogun me Republikën e Kosovës do të mandatohet nga Kuvendi i Republikës së Kosovës. Delegacioni Shtetëror do të jetë organ i vetëm i autorizuar për ta drejtuar Dialogun. Në këtë drejtim Delegacioni konsultohet me Institucionet kushtetuese të Republikës së Kosovës.

Neni 10
Kompetencat e Delegacionit Shtetëror

4. Delegacioni Shtetëror:
4.1. Drejton Dialogun me Serbinë;
4.2. Përfaqëson Republikën Kosovës në Dialog;

Neni 11

Raporti i Delegacionit Shtetëror me Institucionet Kushtetuese

3.Çfarëdo veprimi i institucioneve të Republikës së Kosovës në raport me Republikën e Serbisë duhet të bashkërendohen dhe të miratohen dyanshëm në mes institucioneve të Republikës së Kosovës dhe Delegacionit shtetëror.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

46. Për të qenë në gjendje të shqyrtojë kërkesën e parashtruesve të kërkesës, Gjykata duhet së pari të vlerësojë nëse parashtruesit kanë përmbushur kriteret për pranueshmëri, të përcaktuara me Kushtetutë, dhe të specifikuara më tej me Ligj dhe me Rregullore të punës.

47. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet paragrafit 1, të nenit 113 të Kushtetutës, që përcakton se *"Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para Gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar."*

48. Përkitazi me këto kritere, Gjykata vëren se parashtruesit e kërkesës e kanë ngritur kërkesën e tyre në bazë të nenit 113.5 të Kushtetutës, që parasheh si në vijim:

> *"Dhjetë (10) a më shumë deputetë të Kuvendit të Kosovës, brenda një afati prej tetë (8) ditësh nga dita e miratimit, kanë të drejtë të kontestojnë kushtetutshmërinë e çfarëdo ligji ose vendimi të miratuar nga Kuvendi, si për përmbajtjen, ashtu edhe për procedurën e ndjekur."*

49. Në rastin konkret, Gjykata vëren se kërkesa është ngritur nga 32 (tridhjetë e dy) deputetë të Kuvendit të Kosovës, që është më shumë se minimumi i kërkuar me nenin 113.5 të Kushtetutës dhe, rrjedhimisht, është plotësuar kriteri për palë të autorizuar.

50. Përveç kësaj, Gjykata merr parasysh nenin 42 [Saktësimi i kërkesës] të Ligjit që rregullon parashtrimin e kërkesës në bazë të nenit 113.5 të Kushtetutës dhe i cili kërkon që të paraqiten informatat e mëposhtme:

> *"1.1. emrat dhe nënshkrimet e të gjithë deputetëve të Kuvendit që kontestojnë kushtetutshmërinë e ligjit apo vendimit të nxjerrë nga ana e Kuvendit të Republikës së Kosovës;*
> *1.2. dispozitat e Kushtetutës apo të ndonjë akti apo ligji që ka të bëjë me këtë kërkesë; dhe*
> *1.3. paraqitjen e provave mbi të cila mbështetet kontesti."*

51. Gjykata, gjithashtu, i referohet dhe rregullit 74 [Kërkesa në pajtim me nenin 113. 5 të Kushtetutës dhe me nenet 42 dhe 43 të Ligjit] të Rregullores së punës, që parasheh:

> *"[...]*
>
> *(2) Kërkesa e parashtruar sipas këtij rregulli, duhet, inter alia, të paraqesë informatat e mëposhtme:*
>
> *(a) emrat dhe nënshkrimet e të gjithë deputetëve të Kuvendit që kontestojnë kushtetutshmërinë e një ligji ose të një vendimi të miratuar nga Kuvendi i Republikës së Kosovës;*
>
> *(b) dispozitat e Kushtetutës ose të aktit tjetër ose legjislacionit relevant për këtë kërkesë; dhe*
>
> *(c) provat mbi të cilat mbështetet kontesti.*
>
> *(3) Parashtruesit i bashkëngjisin kërkesës një kopje të ligjit të kontestuar ose vendimit të miratuar nga Kuvendi, regjistrin dhe nënshkrimet personale të deputetëve që paraqesin kërkesën dhe autorizimin e personit që i përfaqëson ata para Gjykatës."*

52. Gjykata konstaton që përveç emrave dhe nënshkrimeve të deputetëve që kanë parashtruar kërkesën, ata kanë cekur edhe Ligjin e kontestuar dhe dispozitat relevante të Kushtetutës, si dhe paraqitën prova dhe dëshmi për të mbështetur pretendimet e tyre. Andaj, Gjykata konsideron se kriteret e përcaktuara me nenin 42 të Ligjit dhe të specifikuara më tej me rregullin 74 të Rregullores së punës janë plotësuar.

53. Sa i përket afatit kohor, Gjykata vëren se Ligji i kontestuar, është miratuar nga Kuvendi më 7 mars 2019 (Vendimi nr. 06-V-336), ndërsa kërkesa është parashtruar në Gjykatë më 15 mars 2019.

54. Marrë parasysh rregullin 30 (1) të Rregullores së punës, afati i fundit për dorëzimin e kërkesës, llogaritet si në vijim: *"kur periudha shprehet me ditë, ajo duhet të llogaritet duke filluar nga dita pasuese pasi kishte ndodhur një ngjarje"*. Nisur nga kjo, Gjykata konstaton që kërkesa është parashtruar brenda afatit të paraparë kushtetues prej 8 (tetë) ditësh.

55. Rrjedhimisht, Gjykata konstaton se kërkesa e parashtruesve i plotëson të gjitha kriteret e pranueshmërisë në bazë të Kushtetutës, Ligjit dhe Rregullores së punës dhe njëkohësisht pretendimet e parashtruesve të kërkesës ngrehin çështje të rëndësishme të kushtetutshmërisë të cilat kërkojnë trajtim në merita të kërkesës.

Meritat

56. Gjykata, fillimisht rikujton se parashtruesit e kërkesës kontestojnë vetëm aspektin përmbajtjesor të Ligjit të kontestuar dhe jo procedurën e ndjekur gjatë miratimit të tij.

57. Gjykata vëren që Ligji i kontestuar përmban 19 (nëntëmbëdhjetë) nene, është i ndarë në katër krerë, në të rregullohet fushëveprimtaria; procedura për ngritjen e delegacionit shtetëror; përbërja e delegacionit shtetëror; themelimi i komisioneve punuese; funksionimi, kompetencat si dhe vendimmarrja e delegacionit shtetëror. Gjykata poashtu vëren se Ligji i kontestuar, përmban edhe dispozita të tjera që kanë të bëjnë me administratën e delegacionit shtetëror, buxhetin si dhe dispozitat përfundimtare.

58. Gjykata vëren, se parashtruesit e kërkesës, i kanë shtjelluar vetëm pretendimet që kanë të bëjnë me nenet 1, 2, 4, 10 (paragrafi 4 nënparagrafi 1 dhe 2), 11 (paragrafi 3) të Ligjit të kontestuar, duke theksuar se këto nene nuk janë në pajtueshmëri me nenet 2, 4, 7, 18, 20, 65, 93 dhe 94 të Kushtetutës. Gjykata vëren, se në fakt parashtruesit e kërkesës pretendojnë se Ligji i kontestuar, në tërësinë e tij, nuk është në pajtim me Kushtetutën.

59. Parashtruesit e kërkesës i kanë grupuar pretendimet e tyre në tri kategori: (i) *përcaktimit dhe ndryshimit të hierarkisë institucionale kushtetuese dhe vendimmarrëse në dialogun me Serbinë;* (ii) *kompetencat ligjore të delegacionit shtetëror ndërhyjnë drejtpërdrejtë në kompetencat kushtetuese të pushtetit ekzekutiv dhe atij legjislativ, si dhe (iii) dhënia e karakterit lex specialis Ligjit të kontestuar.*

60. Në dritën e shqyrtimit të pretendimeve të parashtruesve të kërkesës, Gjykata do të bëjë interpretimin e dispozitave kushtetuese në kuadër të autoritetit të saj, i cili është i bazuar në nenin 112 të Kushtetutës. Me këtë rast, Gjykata do të respektojë shkronjën dhe frymën e Kushtetutës dhe parimet e qeverisjes demokratike (shih, *mutatis mutandis,* rastin e Gjykatës Kushtetuese, KO103/14, parashtrues *Presidentja e Republikës së Kosovës,* përkitazi me vlerësimin e përputhshmërisë së nenit 84. 14 [Kompetencat e Presidentit] me nenin 95 [Zgjedhja e Qeverisë] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, paragrafi 58).

A. Përkitazi me pretendimet e parashtruesve të kërkesës sa i përket "përcaktimit dhe ndryshimit të hierarkisë institucionale kushtetuese dhe vendimmarrëse në dialogun me Serbinë"

61. Gjykata rikujton argumentet e parashtruesve të kërkesës, lidhur me kategorinë e parë të pretendimeve. Parashtruesit e kërkesës në thelb pohojnë se Ligji i kontestuar, ka cenuar sovranitetin popullor, si autorizim shprehimor për përfaqësuesit e popullit i cili materializohet në Kuvend. Sipas parashtruesve të

kërkesës është në kundërshtim me Kushtetutën, të vendoset një delegacion shtetëror në hierarkinë institucionale mbi Qeverinë dhe Kuvendin, në çështjen e negocimit dhe arritjes së marrëveshjes me një shtet tjetër.

62. Në adresimin e pretendimeve të lartcekura të parashtruesve të kërkesës, në raport me nenet e Kushtetutës, Gjykata në lexim të përbashkët do të shtjellojë parimet e përgjithshme që kanë të bëjnë me formën e qeverisjes dhe ndarjes së pushtetit si dhe vlerat demokratike të mishëruara në Kushtetutë.

63. Kushtetuta, përcakton se Kuvendi është institucioni më i lartë në sistemin juridik të Republikës së Kosovës. Legjitimiteti i Kuvendit, si institucioni më i lartë, buron drejtpërdrejtë nga vullneti i popullit të Republikës së Kosovës, i shprehur nëpërmjet zgjedhjeve të përgjithshme parlamentare.

64. Lidhshmëria mes autorizimeve që populli iu jep përfaqësuesve të zgjedhur, është konfirmuar në praktikën e Gjykatës ku është theksuar, se "*Demokracia, "vox populi" (zëri i popullit), kërkon zgjedhjen e atyre që do të përfaqësojnë zërin e popullit në organin legjislativ të Shtetit. Në një demokraci parlamentare, ky është subjekti më i lartë drejtues i veshur me një shumëllojshmëri të kompetencave, që në të njëjtën kohë i nënshtrohet parimit të ndarjes së pushteteve dhe kontrollit e balancimit ndërmjet tyre. Një nga përgjegjësitë kryesore të parlamentit është që të vendosë duke votuar se kë të fuqizojë me funksione ekzekutive [...]*" (shih, *mutatis mutandis,* rastin e Gjykatës Kushtetuese, KO103/14, parashtrues *Presidentja e Republikës së Kosovës,* përkitazi me vlerësimin e përputhshmërisë së nenit 84. 14 [Kompetencat e Presidentit] me nenin 95 [Zgjedhja e Qeverisë] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, paragrafi 49).

65. Gjykata vë në dukje se në një vend me demokraci përfaqësuese, roli i Kuvendit manifestohet përmes veprimtarisë së tij ligjvënëse. Megjithatë, Gjykata thekson se Kuvendi si organ ligjvënës, gjatë miratimit të ligjeve, duhet të mbrojë frymën dhe shkronjën e Kushtetutës, duke marrë parasysh parimin e ndarjes së pushteteve, si atribut qenësor i qeverisjes demokratike.

66. Në këtë rast, Gjykata rithekson se Kuvendi është organi më i lartë në Republikën e Kosovës, i cili ka autorizim të përfaqësimit të popullit dhe ushtrimin e pushtetit legjislativ. Bazuar në tekstin e Kushtetutës, Kuvendi si institucioni më i lartë shtetëror, njëkohësisht është i veshur me shumëllojshmëri të kompetencave. Në ushtrimin e kompetencave të tij, Kuvendi i nënshtrohet parimit demokratik të ndarjes së pushtetit, kontrollit dhe balancimit ndërmjet tyre.

67. Gjykata vëren se rendi kushtetues i Republikës së Kosovës ndër të tjera, bazohet në vlerat demokratike të ndarjes së pushtetit dhe sundimit të ligjit. Rrjedhimisht, besimi i popullit në vlerat demokratike dhe sundim të ligjit, paraqet thelbin e funksionimit të demokracisë përfaqësuese në vend. Gjykata, gjithashtu rikujton dhe praktikën e saj të mëhershme, ku thekson se Kuvendi është institucioni që ka përgjegjësinë e ushtrimit të pushtetit legjislativ, ndërsa Qeveria ushtron pushtetin ekzekutiv në bazë të Kushtetutës dhe ligjeve të miratuara në Kuvend (shih, Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës: Rasti

KO12/18 parashtrues: *Albulena Haxhiu dhe 30 deputetë të tjerë të Kuvendit të Republikës së Kosovës,* Aktgjykim i 29 majit 2018, paragrafi 104).

68. Gjykata thekson, se parimet e përgjithshme demokratike, janë të bazuara në funksionimin e një varg mekanizmash institucional, të parapara me Kushtetutë dhe ligje të nxjerra nga Kuvendi. Me këtë rast, Gjykata e ka parasysh se Kuvendi me ligj mund të themelojë trupa/institucione që bartin një mandat të caktuar në bazë të ligjit, por kjo kompetencë gjithmonë duhet të ushtrohet në bazë të Kushtetutës, duke respektuar parimin e ndarjes së pushtetit dhe duke mos i cenuar kompetencat tashmë të paracaktuara me Kushtetutë për institucionet përkatëse.

69. Gjykata ri-thekson se në kuadër të sistemit juridik kushtetues të gjitha normat tjera iu nënshtrohen epërsisë së normës kushtetuese. Gjykata vlerëson që, kur një materie është e përcaktuar me Kushtetutë, ajo nuk mund të ndryshohet, minohet, apo transformohet përmes një akti me fuqi më të ulët juridike sikurse që është ligji. Bazuar në epërsinë e normës kushtetuese, Gjykata rikujton se të gjitha aktet tjera juridike duhet të jenë në pajtim me të.

70. Në këtë rast Gjykata, në kuadër të pretendimit të parë, do të vlerësojë kushtetutshmërinë e nenit 1 (paragrafi 1) të Ligjit të kontestuar, nëse i njëjti është në pajtueshmëri me parimet e ndarjes së pushtetit dhe formën e qeverisjes [neni 4], si dhe vlerat [neni 7] të Kushtetutës.

Kushtetutshmëria e nenit 1 (paragrafi 1) të Ligjit të kontestuar

Neni 1
[Fushëveprimi i ligjit]

> *"1. Ky ligj përcakton hierarkinë institucionale dhe procedurën vendimmarrëse në procesin e dialogut me Republikën e Serbisë (në tekstin e mëtejmë: dialogu). Po ashtu, rregullon funksionimin e delegacionit shtetëror të Republikës së Kosovës për dialogun me Serbinë (në tekstin e mëtejmë: delegacioni shtetëror), duke përcaktuar strukturën organizative, veprimtarinë, kompetencat dhe përgjegjësitë e delegacionit shtetëror. Ndër të tjera, ligji definon qartë edhe ndërlidhjen që delegacioni shtetëror mban me institucionet tjera kushtetuese të Republikës së Kosovës".*

71. Gjykata vëren se në Ligjin e kontestuar, në paragrafin 1, të nenit 1 parashihen tri çështje: (i) përcaktimi i një hierarkie institucionale me procedurë të veçantë vendimmarrëse "në procesin e dialogut me Republikën e Serbisë"; (ii) rregullimi i funksionimit të delegacionit shtetëror të Republikës së Kosovës për Dialogun me Serbinë (delegacioni shtetëror), si dhe (iii) definohet ndërlidhja që delegacioni shtetëror mban me institucionet tjera kushtetuese.

72. Në dritën e kësaj që u tha më lartë, Gjykata vëren se me Ligjin e kontestuar janë përcaktuar parametrat mbi të cilat është normuar një delegacion shtetëror, të cilin parashtruesit e kërkesës e cilësojnë si hierarki e re institucionale, e cila qëndron mbi Qeverinë dhe Kuvendin. Në rastin konkret, Gjykata vë në dukje se ndarja e pushtetit, forma e qeverisjes, balancimi dhe kontrolli i pushteteve është përcaktuar në paragrafin 1 të nenit 4 të Kushtetutës.

73. Gjykata përkujton, se në kuadër të nenit 4 të Kushtetutës, i cili përcakton formën e qeverisjes dhe ndarjen e pushtetit, Kuvendi si përfaqësues i popullit sipas paragrafit 2 të nenit 4 të Kushtetutës, është në të njëjtën kohë edhe organi më i lartë i cili ushtron pushtetin legjislativ; sipas paragrafit 3 të nenit 4 të Kushtetutës, Presidenti i Republikës së Kosovës përfaqëson unitetin e popullit, si dhe është përfaqësues legjitim i vendit brenda dhe jashtë dhe garantues i funksionimit demokratik të institucioneve të Republikës së Kosovës, si dhe sipas paragrafit 4 të nenit 4 të Kushtetutës, Qeveria e Republikës së Kosovës është përgjegjëse për zbatimin e ligjeve e politikave shtetërore dhe i nënshtrohet kontrollit parlamentar nga ana e Kuvendit. Me këtë rast Gjykata thekson se parimi i ndarjes së pushteteve paraqet vlerë demokratike në kuadër të organizimit të rendit kushtetues në Republikën e Kosovës.

74. Në kuadër të elaborimit të formës së qeverisjes dhe ndarjes së pushtetit, si dhe duke i ndërlidhur me pretendimet e parashtrueseve, dhe në bazë të kompetencave të përcaktuara me Kushtetutë, Gjykata do të kufizohet vetëm në mandatin e institucioneve kushtetuese të cilat kanë autorizime që lidhen drejtpërdrejtë me politikën e jashtme. Gjykata vë në pah se këtë rast organizimi institucional në Republikën e Kosovës, është i bazuar në formën e qeverisjes demokratike, të ndarjes dhe kontrollit të pushtetit, si dhe në sundim të ligjit.

75. Gjykata thekson se, "delegacioni shtetëror" i cili është i përkufizuar me Ligjin e kontestuar, duke mos qenë i paraparë me Kushtetutë, po ashtu duke mos qenë i paraparë brenda formës së qeverisjes dhe ndarjes së pushtetit, nuk mund të përfshihet në ndërveprimin e ndarjes, kontrollit dhe balancimit të pushteteve. Nga sa u tha më lartë, rezulton se delegacioni shtetëror i paraparë me Ligjin e kontestuar, nuk është i paraparë me Kushtetutë dhe nuk mund të ndërhyjë në formën e qeverisjes, gjegjësisht strukturën e ndarjes së pushtetit sikurse është e përcaktuar me nenin 4 të Kushtetutës.

76. Gjykata po ashtu vëren se Ligji i kontestuar *"rregullon funksionalizimin e delegacionit shtetëror të Republikës së Kosovës për dialogun me Serbinë"* si "mekanizëm i posaçëm" me qëllim të arritjes së marrëveshjes me një shtet të tretë.

77. Me këtë rast, Gjykata konsideron që secila degë e pushtetit shtetëror duhet të veprojë në pajtim me Kushtetutën, dhe përbrenda fushëveprimit kushtetues, duke garantuar kështu, parimin e ndarjes së pushteteve dhe vlerave demokratike të qeverisjes. Gjykata rithekson se Kuvendi, si organ ligjvënës dhe si shtyllë e ndarjes së pushtetit, ka mandat për nxjerrjen e ligjeve në fusha dhe për çështje që i konsideron të rëndësishme për t'u rregulluar me ligj. Këtu mund të hyjë edhe çështja e negocimit dhe lidhjes së marrëveshjeve ndërkombëtare me shtete të ndryshme. Megjithatë, gjatë nxjerrjes së ligjeve, Kuvendi duhet të këtë kujdes që ligjet e nxjerra të jenë në pajtim me fushëveprimin e institucioneve kushtetuese.

78. Më tej, me Ligjin e kontestuar kërkohet *"ndërlidhja e delegacionit shtetëror me institucionet tjera kushtetuese"*, mirëpo, Gjykata thekson se krijimi ndërvarësisë së institucioneve kushtetuese në raport me delegacionin shtetëror,

e bartë përgjegjësinë e institucioneve kompetente në kundërshtim me normën kushtetuese tek një "mekanizëm i posaçëm" siç është delegacioni shtetëror.

79. Gjykata konstaton se bartja e kompetencave të institucioneve kushtetuese tek "mekanizmi i posaçëm" i krijuar në Ligjin e kontestuar, është ndërhyrje në ushtrimin e kompetencave të institucioneve kushtetuese në sferën e politikës së jashtme.

80. Gjykata konkludon se neni 1 (paragrafi 1) i Ligjit të kontestuar, ndërhyn në formën e qeverisjes, ndarjen e pushtetit, si dhe cenon vlerat demokratike dhe të sundimit e ligjit, sepse i vesh delegacionit shtetëror funksione të cilat nuk përkojnë me normat kushtetuese, si dhe krijon ndërvarshmërinë e institucioneve kushtetuese në raport me një mekanizëm ligjor respektivisht me delegacionin shtetëror. Rrjedhimisht, Gjykata gjen se neni 1 (paragrafi) 1 i Ligjit të kontestuar, në të tri çështjet e shtjelluara, nuk është në pajtim me parimet e përgjithshme kushtetuese të mishëruara në paragrafët 1, 2, 3 dhe 4 të nenit 4 dhe në paragrafin 1 të nenit 7 të Kushtetutës.

81. Nisur nga ato që u thanë më sipër, Gjykata konkludon që neni 1 (paragrafi 1) i Ligjit të kontestuar nuk është në pajtueshmëri me paragrafët 1, 2, 3 dhe 4 të nenit 4 dhe paragrafin 1 të nenit 7 të Kushtetutës.

B. Përkitazi me pretendimet se "kompetencat ligjore të Delegacionit shtetëror ndërhyjnë drejtpërdrejtë në kompetencat kushtetuese të pushtetit ekzekutiv dhe atij legjislativ"

82. Gjykata rikujton se parashtruesit e kërkesës pretendojnë se kompetencat ligjore të Delegacionit shtetëror ndërhyjnë drejtpërdrejtë në kompetencat kushtetuese të pushtetit ekzekutiv dhe atij legjislativ, konkretisht në kompetencat e Kuvendit, Qeverisë dhe Kryeministrit.

83. Në kuadër të këtij grupi të pretendimeve, Gjykata vlerëson kushtetutshmërinë e nenit 2, 4, 10 (paragrafi 4 nën-paragrafi 1 dhe 2), dhe 11 (paragrafi 3) të Ligjit të kontestuar.

Kushtetutshmëria e nenit 2 të Ligjit të kontestuar

Neni 2
[Synimi dhe qëllimi]

Në pajtim me këtë ligj, Delegacioni Shtetëror i Republikës së Kosovës për Dialogun me Republikën e Serbisë autorizohet nga Kuvendi i Republikës së Kosovës për negociim dhe arritje të marrëveshjeve gjatë procesit të Dialogut, në konsultim me Institucionet Kushtetuese të Republikës së Kosovës.

84. Gjykata, vëren se neni 2 i Ligjit të kontestuar, e parasheh autorizimin në bazë të të cilit Kuvendi i Republikës së Kosovës, ia mvesh delegacionit shtetëror kompetencën për negocim dhe arritje të marrëveshjes me një shtet të tretë.

85. Duke i trajtuar pretendimet e parashtruesve të kërkesës, të cilët pohojnë se delegacioni shtetëror ndërhyn në kompetencat konkrete të Qeverisë, Kryeministrit dhe Kuvendit në fushën e politikës së jashtme, Gjykata do të referohet në dispozitat përkatëse, siç janë shprehimisht të përcaktuara me Kushtetutë.

86. Gjykata, rikujton që kompetencat konkrete për institucionet kushtetuese janë të përcaktuara në Kushtetutë, përfshirë këtu edhe kompetencat e tyre në sferën e politikës së jashtme. Konkretisht, paragrafi 1, i nenit 93 [Kompetencat e Qeverisë] në fushën e politikës së jashtme e obligon Qeverinë për të ushtruar kompetencën e saj në *"propozimin dhe zbatimin e politikës së brendshme dhe të jashtme të vendit."*

87. Më tej, Gjykata vëren se në kuadër të nenit 94 [Kompetencat e Kryeministrit], paragrafi 1 thekson se Kryeministri *"Përfaqëson dhe udhëheq Qeverinë"* si dhe paragrafi 9 përcakton që Kryeministri *"Këshillohet me Presidentin për zbatimin e politikës së jashtme të vendit"*. Si rrjedhojë, në kuadër të kompetencave kushtetuese të parapara në nenin 93, paragrafi 1 dhe neni 94, paragrafët 1 dhe 9 të Kushtetutës, në mënyrë shprehimore është e paraparë që Qeveria/Kryeministri në këshillim me Presidentin zbatojnë politikën e jashtme të vendit.

88. Gjykata vëren se obligimet e ushtrimit të kompetencave në politikën e jashtme u janë besuar institucioneve kushtetuese, duke përfshirë edhe arritjen e marrëveshjeve ndërkombëtare. Kjo kompetencë në kuadër të politikës së jashtme nuk mund të bartet tek një trup si "delegacioni shtetëror" përmes një akti më të ulët juridik, siç është Ligji i kontestuar.

89. Në lidhje me përfaqësimin e jashtëm të Republikës së Kosovës nga institucionet e saj kushtetuese, Gjykata rithekson detyrimin e institucioneve në fjalë, përkatësisht të Kuvendit, Presidentit dhe Qeverisë, që kompetencat e tyre në politikën e jashtme t'i ushtrojnë brenda mandatit të tyre kushtetues. Kjo nënkupton, para së gjithash, që çdo negocim apo veprim tjetër që ka të bëjë me lidhjen e marrëveshjeve ndërkombëtare në emër të Republikës së Kosovës, duhet të jetë brenda detyrimeve kushtetuese që ka institucioni i Kuvendit, Presidentit dhe Qeverisë për të ushtruar kompetencat e tyre brenda frymës dhe shkronjës së Kushtetutës.

90. Gjykata vlerëson, se bartja e kompetencave të parapara me paragrafin 1 të nenit 93, dhe paragrafët 1 dhe 9 të nenit 94 të Kushtetutës, në delegacionin shtetëror si "mekanizëm i posaçëm", është në kundërshtim me kompetencat konkrete të institucioneve të përcaktuara me Kushtetutë. Institucionet e përcaktuara me Kushtetutë, janë kompetente në të gjitha fazat e dialogut për arritjen e marrëveshjeve ndërkombëtare, dhe një kompetencë e tillë nuk mund të bartet ose transferohet. Rrjedhimisht, Gjykata gjen se, neni 2 i Ligjit të kontestuar nuk është në pajtueshmëri me kompetencat konkrete të institucioneve kushtetuese të parapara me paragrafin 1, të nenit 93 dhe paragrafët 1 dhe 9 të nenit 94 të Kushtetutës, kompetencë kjo e cila nuk mund të bartet tek delegacioni shtetëror.

91. Në vijim, Gjykata vlerëson pretendimin e parashtruesve të kërkesës se neni 2 i Ligjit të kontestuar, është në kundërshtim me nenin 65, paragrafin 12 të Kushtetutës që ka të bëjë me kompetencën e Kuvendit në mbikëqyrjen e politikës së jashtme dhe të sigurisë.

92. Gjykata vëren se në kuadër të funksioneve të tij, Kuvendi është i autorizuar të ushtrojë funksionin e mbikëqyrjes së politikës së jashtme dhe të sigurisë. Në rastin konkret, Kuvendi në kuadër të Ligjit të kontestuar ka themeluar një "mekanizëm të posaçëm", i cili nuk i nënshtrohet kontrollit dhe mbikëqyrjes parlamentare siç është e paraparë me Kushtetutë. Në këtë rast, funksioni dhe detyra e mbikëqyrjes parlamentare në fushën e politikës së jashtme, është kompetencë kushtetuese e Kuvendit, e cila ushtrohet ndaj institucioneve që parashihen me Kushtetutë.

93. Gjykata, konstaton se neni 2 i Ligjit të kontestuar, nuk është në pajtim me mandatin e Kuvendit, i cili ka obligim ushtrimin e kontrollit parlamentar mbi pushtetin ekzekutiv. Gjykata konkludon se neni 2 i Ligjit të kontestuar nuk është në pajtim me nenin 65 paragrafin 12 të Kushtetutës.

94. Rrjedhimisht, Gjykata konkludon se kompetencat ligjore të parapara me nenin 2 të Ligjit të kontestuar, nuk janë në pajtueshmëri me kompetencat kushtetuese të institucioneve të parapara me Kushtetutë, konkretisht me nenin 65 paragrafin 12, nenin 93 paragrafin 1, dhe nenin 94 paragrafin 1 dhe 9 të Kushtetutës.

Kushtetutshmëria e neneve 4 dhe 10 (paragrafi 4 nënparagrafi 1 dhe 2) të Ligjit të kontestuar

Neni 4
[Procedura për ngritjen e Delegacionit Shtetëror]

Delegacionit Shtetëror për dialogun me Republikën e Kosovës do të mandatohet nga Kuvendi i Republikës së Kosovës. Delegacioni Shtetëror do të jetë organ i vetëm i autorizuar për ta drejtuar Dialogun. Në këtë drejtim Delegacioni konsultohet me Institucionet kushtetuese të Republikës së Kosovës.

Neni 10
[Kompetencat e Delegacionit Shtetëror]

4. Delegacioni Shtetëror
4.1. Drejton Dialogun me Serbinë;
4.2. Përfaqëson Republikën e Kosovës në Dialog;

95. Gjykata vëren se neni 4 dhe neni 10 (paragrafi 4, nënparagrafi 1 dhe 2) i Ligjit të kontestuar e emëron delegacionin shtetëror si *"organ i vetëm i autorizuar për ta drejtuar dialogun"* si dhe i jep atij kompetencën që të *"Përfaqëson Republikën e Kosovës në Dialog"*.

96. Gjykata, konstaton se delegacionit shtetëror të paraparë me Ligjin e kontestuar nuk mund t'i atribuohet kompetenca si i vetmi organ i autorizuar për ta drejtuar

dialogun. Autorizimi i dhënë, me Ligjin e kontestuar, për delegacionin shtetëror, është ndërhyrje e drejtpërdrejtë në autorizimet konkrete të Qeverisë sipas paragrafit 1 të nenit 93 të Kushtetutës dhe Kryeministrit sipas nenit 94 paragrafit 1 dhe 9 të Kushtetutës.

97. Për më tepër, Gjykata konsideron se përfaqësimi i Republikës së Kosovës në kuadër të paragrafit 1 të nenit 93 përcakton si kompetencë të Qeverisë *"propozimin dhe zbatimin e politikës së brendshme dhe të jashtme të vendit," si* dhe në kuadër të paragrafëve 1 dhe 9 të nenit 94 të Kushtetutës, Kryeministri *"Përfaqëson dhe udhëheq Qeverinë"* dhe *"Këshillohet me Presidentin për zbatimin e politikës së jashtme të vendit"*.

98. Nga teksti i neneve të elaboruara të Kushtetutës, rrjedh se institucionet e autorizuara në fushën e politikës së jashtme sipas paragrafit 1 të nenit 93 dhe paragrafëve 1 dhe 9 të nenit 94 të Kushtetutës, janë Qeveria, Kryeministri në këshillim me Presidentin.

99. Rrjedhimisht, Gjykata konstaton që neni 4 dhe 10 (paragrafi 4 nën-paragrafi 1 dhe 2) i Ligjit të kontestuar nuk është në pajtueshmëri me paragrafin 1 të nenit 93 dhe paragrafin 1 dhe 9 të nenit 94 të Kushtetutës.

Kushtetutshmëria e nenit 11 (paragrafi 3) të Ligjit të kontestuar

Neni 11
[Raporti i Delegacionit Shtetëror me Institucionet Kushtetuese]

3.Çfarëdo veprimi i institucioneve të Republikës së Kosovës në raport me Republikën e Serbisë duhet të bashkërendohen dhe të miratohen dyanshëm në mes institucioneve të Republikës së Kosovës dhe Delegacionit shtetëror.

100. Gjykata, vëren se ky nen i Ligjit të kontestuar imponon bashkërendimin dhe miratimin e dyanshëm, mes institucioneve kushtetuese në njërën anë dhe delegacionit shtetëror si "mekanizëm i posaçëm" i përcaktuar me ligj në anën tjetër. Gjykata po ashtu vëren, se me anë të këtij neni institucioneve kushtetuese iu kushtëzohet që në veprimet e tyre në lidhje me dialogun të jenë të varura nga miratimi i delegacionit shtetëror, si "mekanizëm i posaçëm".

101. Sidoqoftë, Gjykata thekson se institucionet kushtetuese i kanë detyrat dhe kompetencat konkrete të përcaktuara me Kushtetutë. Çfarëdo krijimi i ndërvarësisë të përcaktuar me ligj, për miratim të dyanshëm e cenon kompetencën dhe mandatin e institucioneve kushtetuese ashtu siç është e paraparë me Kushtetutë.

102. Gjykata rikujton, që institucionet kushtetuese kompetente në sferën e politikës së jashtme, përkatësisht, Qeveria/Kryeministri dhe Presidenti, janë të obliguara për këshillim ndërinstitucional ndërmjet tyre. Por, ky obligim i bashkërendimit/këshillimit, nuk shtrihet në trupa tjerë të cilët nuk janë të paraparë me Kushtetutë, siç është delegacioni shtetëror.

103. Gjykata rithekson se obligimi për miratimin e veprimeve në mënyrë të dyanshme ndërmjet delegacionit shtetëror dhe institucioneve kushtetuese, nuk

mund ta obligojë as Kuvendin si institucionin më të lartë në Republikën e Kosovës. Me këtë rast, Gjykata konkludon se çdo mekanizëm që nuk është i paraparë me Kushtetutë dhe nuk ka mandat kushtetues, nuk mund ta kushtëzojë bashkërendimin dhe miratimin e veprimeve me institucionet kushtetuese të Republikës së Kosovës.

104. Rrjedhimisht, Gjykata konstaton se neni 11 (paragrafi 3) nuk është në pajtueshmëri me paragrafin 12 të nenit 65, paragrafin 1 të nenit 93, dhe paragrafët 1 dhe 9 të nenit 94 të Kushtetutës.

C. *Përkitazi me pretendimin e parashtruesve të kërkesës, se Ligjit të kontestuar i "është dhënë karakter lex specialis me qëllim që dispozitat e këtij Projektligji të mbivendosen në rast kolizioni me ligje të tjera."*

105. Me këtë rast Gjykata rikujton, që parashtruesit e kërkesës pohojnë se Ligji i kontestuar në paragrafin 2, të nenit 1 duke u përcaktuar si *lex specialis,* vë në rrezik parimin e sigurisë juridike. Tutje, parashtruesit e kërkesës argumentojnë se *"paragrafi 5 i nenit 18 [i Kushtetutës], i cili përcakton parimet dhe procedura për ratifikimin dhe kontestimin e marrëveshjeve ndërkombëtare rregullohen me ligj"* duke pretenduar, në fakt, se ligj organik është Ligji për Marrëveshjet Ndërkombëtare.

106. Megjithatë, pasi Gjykata ka konstatuar shkelje kushtetuese në nenet esenciale të Ligjit të kontestuar, përkatësisht nenet të cilat kanë rregulluar: Fushëveprimin; Synimin dhe Qëllimin; Procedurën për ngritjen e Delegacionit Shtetëror; Kompetencat e Delegacionit shtetëror; dhe Raportin e Delegacionit Shtetëror me Institucionet Kushtetuese, nuk e sheh të nevojshme trajtimin e pretendimit të tretë të parashtruesve të kërkesës.

Përfundim

107. Nga vlerësimi i kushtetutshmërisë së neneve të Ligjit të kontestuar, të apostrofuara më lart, Gjykata gjen se nenet 1 (paragrafi 1), 2, 4, 10 (paragrafi 4, nën-paragrafët 1 dhe 2), dhe neni 11 (paragrafi 3) nuk janë në pajtueshmëri me paragrafët 1, 2, 3 dhe 4 të nenit 4 [Forma e Qeverisjes dhe Ndarja e Pushtetit], paragrafin 1 të nenit 7 [Vlerat], paragrafin 12 të nenit 65 [Kompetencat e Kuvendit], paragrafin 1, të nenit 93 [Kompetencat e Qeverisë], dhe paragrafët 1 dhe 9 të nenit 94 [Kompetencat e Kryeministrit] të Kushtetutës.

108. Përderisa Gjykata ka konstatuar papajtueshmërinë e neneve kryesore të Ligjit të kontestuar me nenet përkatëse të Kushtetutës, Gjykata shpall se Ligji i kontestuar, në tërësinë e tij, është i papajtueshëm me Kushtetutën.

109. Meqenëse Ligji i kontestuar, në tërësi është shpallur i papajtueshëm me Kushtetutën, përkatësisht me nenin 4 paragrafët 1, 2, 3 dhe 4, nenin 7 paragrafi 1, nenin 65 paragrafi 12, nenin 93 paragrafi 1, dhe nenin 94 paragrafët 1 dhe 9 të Kushtetutës, Gjykata, nuk do të lëshohet në vlerësimin e kushtetutshmërisë së Ligjit të kontestuar, në raport me nenet 2, 18 dhe 20 të Kushtetutës.

Kërkesa për masë të përkohshme

110. Gjykata rikujton se parashtruesit e kërkesës gjithashtu kërkojnë nga Gjykata që të nxjerrë vendim për caktimin e masës së përkohshme me arsyetimin që *"Zbatimi i [Ligjit të kontestuar] do të krijonte precedent të rrezikshëm në raport me parimin e ndarjes së pushteteve, sepse do të lejonte një trup antikushtetues të ndërhyjë në kompetencat e Kuvendit dhe të Qeverisë[...]."*

111. Gjykata më sipër ka konkluduar se Ligji i kontestuar, në tërësi, nuk është në pajtueshmëri me paragrafët 1, 2, 3 dhe 4 të nenit 4 [Forma e Qeverisjes dhe Ndarja e Pushtetit], paragrafin 1 të nenit 7 [Vlerat], paragrafin 12 të nenit 65 [Kompetencat e Kuvendit], paragrafin 1 të nenit 93 [Kompetencat e Qeverisë], dhe paragrafët 1 dhe 9 të nenit 94 [Kompetencat e Kryeministrit] të Kushtetutës. Për më tepër, kur kontestohet një Ligj sipas nenit 113, paragrafi 5, Gjykata njofton Presidentin duke i rikujtuar që në pajtueshmëri me paragrafin 2 të nenit 43 [Afatet] të Ligjit, Ligji i kontestuar nuk mund të dekretohet, të hyjë në fuqi, apo të prodhojë efekte ligjore, përderisa Gjykata përfundimisht të vendosë lidhur me çështjen e ngritur para saj.

112. Gjykata më 18 mars 2019, kishte njoftuar Presidentin dhe si rrjedhojë, ligji nuk mund të prodhonte efekte juridike.

113. Prandaj, Gjykata në pajtim me atë që u tha më sipër dhe në pajtim me nenin 27.1 [Masat e Përkohshme] të Ligjit dhe me rregullin 57 [Vendimi për masë të përkohshme] të Rregullores së punës, kërkesa për masë të përkohshme, është pa objekt shqyrtimi dhe, si e tillë, refuzohet.

Kërkesa për seancë dëgjimore

114. Gjykata rikujton gjithashtu që parashtruesit e kërkesës kanë kërkuar mbajtjen e seancës dëgjimore.

115. Gjykata rikujton rregullin 42 [E drejta në dëgjim dhe heqja dorë] paragrafi 2 i Rregullores së punës përcakton që *"Gjykata mund të urdhërojë mbajtjen e seancës dëgjimore në rast se beson se ajo është e nevojshme për të qartësuar çështje të provave apo të ligjit."*

116. Gjykata vëren se rregulli i lartcekur i Rregullores së punës është i karakterit diskrecional. Si i tillë, ai rregull vetëm parasheh mundësinë që Gjykata të urdhërojë mbajtjen e seancës dëgjimore në rastet kur ajo beson se është e nevojshme për të qartësuar çështje të provave apo ligjit. Pra, Gjykata nuk është e obliguar të urdhërojë mbajtjen e seancës dëgjimore në rast se ajo konsideron se të dhënat ekzistuese në shkresat e lëndës mjaftojnë, përtej çdo dyshimi, për të arritur tek një vendim meritor lidhur me rastin që është në shqyrtim (shih rastin e Gjykatës Kushtetuese, KI34/17, parashtruese *Valdete Daka*, Aktgjykim i 1 qershorit 2017, paragrafët 108-110 - ku thuhet se *"Gjykata konsideron se dokumentet e përfshira në kërkesë janë të mjaftueshme për të vendosur në rast [...]"*).

117. Në rastin konkret, Gjykata nuk konsideron se ka ndonjë paqartësi rreth *"provave apo ligjit"* dhe për këtë arsye nuk e sheh të nevojshme mbajtjen e seancës dëgjimore. Dokumentet e përfshira në kërkesë janë të mjaftueshme për të vendosur meritat e këtij rasti.

118. Rrjedhimisht, Gjykata, njëzëri, e refuzon kërkesën e parashtruesve të kërkesës për caktim të seancës dëgjimore si të pabazuar.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenet 113.5 dhe 116.2 të Kushtetutës, me nenet 20 dhe 42 të Ligjit dhe në mbështetje të rregullit 59 (1) (a) të Rregullores së punës, më 13 qershor 2019

VENDOS

I. TË DEKLAROJË, njëzëri, kërkesën të pranueshme;

II. TË KONSTATOJË, njëzëri, se nenet 1 (paragrafi 1), 2, 4, 10 (paragrafi 4, nën-paragrafët 1 dhe 2), dhe neni 11 (paragrafi 3) të Ligjit nr. 06/L-145 për Detyrat, Përgjegjësitë dhe Kompetencat e Delegacionit Shtetëror të Republikës së Kosovës në Procesin e Dialogut me Serbinë, nuk janë në pajtueshmëri me paragrafët 1, 2, 3 dhe 4 të nenit 4 [Forma e Qeverisjes dhe Ndarja e Pushtetit], paragrafin 1 të nenit 7 [Vlerat], paragrafin 12 të nenit 65 [Kompetencat e Kuvendit], paragrafin 1, të nenit 93 [Kompetencat e Qeverisë], dhe paragrafët 1 dhe 9 të nenit 94 [Kompetencat e Kryeministrit] të Kushtetutës.

III. TË KONSTATOJË, njëzëri, meqë nenet thelbësore të Ligjit nr. 06/L-145 për Detyrat, Përgjegjësitë dhe Kompetencat e Delegacionit Shtetëror të Republikës së Kosovës në Procesin e Dialogut me Serbinë, nuk janë në pajtueshmëri me Kushtetutën, rrjedhimisht Gjykata shpall të njëjtin, në tërësinë e tij, të papajtueshëm me Kushtetutën.

IV. TË REFUZOJË, njëzëri, kërkesën për masë të përkohshme;

V. TË REFUZOJË, njëzëri, kërkesën për seancë dëgjimore;

VI. T'UA KUMTOJË këtë aktgjykim parashtruesve të kërkesës, Presidentit të Republikës së Kosovës, Kryetarit të Kuvendit të Kosovës dhe Qeverisë së Kosovës;

VII. TË PUBLIKOJË këtë aktgjykim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20. 4 të Ligjit;

VIII. Ky aktgjykim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtarja raportuese **Kryetarja e Gjykatës Kushtetuese**

Selvete Gërxhaliu-Krasniqi Arta Rama-Hajrizi